

Силабус навчальної дисципліни «Романське перекладознавство: історія, сучасність, перспективи»			
Напрямок підготовки	Доктор філософії		
Галузь знань	03 Гуманітарні науки		
Спеціальність	035 Філологія		
Освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство		
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору аспіранта		
Мова навчання	Українська		
Семестр	II		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Форма підсумкового контролю	Залік		
Викладач	Філоненко Наталія Георгіївна, доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри романської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ		
Анотація навчальної дисципліни	<p>Дисципліна «Романське перекладознавство: історія, сучасність, перспективи» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона спрямована на поглиблення і систематизацію знань аспірантів про історичні орієнтири і культурні контексти мистецтва перекладу Античності, Середньовіччя, Відродження, Класичної, Просвітницької діб та сучасності у країнах романського мовного ареалу; про віхи розвитку перекладознавства ХХ-поч. ХХІ століття, а також перспективи сучасних перекладознавчих концепцій.</p> <p>У межах цього курсу аспіранти опановують вміннями оперувати концептуальними та методологічними знаннями у перекладознавстві на підґрунті системного світогляду, окреслювати і розв'язувати широке коло проблем і завдань у перекладознавчому дослідженні; формулювати фундаментальну перекладознавчу проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми на основі знань про досягнення романського перекладознавства; подавати результати власних наукових досліджень з перекладознавства; послуговуватися набутими системними знаннями з романського перекладознавства для аналізу та синтезу ідей; задіювати здобутки основних передових концепцій романського перекладознавства; використовувати знання історії розвитку та сучасного стану, теоретичної і практичної проблематики та термінології перекладознавства романського вектору у власній дослідницько-інноваційній діяльності; здійснювати наукове дослідження з дотриманням принципів академічної доброчесності.</p>		
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	20 год.	6 год.
	семінарські заняття		
	практичні заняття	10 год.	4 год.
	консультації		–
самостійна робота	60 год.	80 год.	
Передумови до	Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні <i>знати</i> : еволюційний		

вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p>шлях становлення й розвитку світового і вітчизняного перекладознавства від античності до сьогодення; прогресивні теорії та концепції в сучасному перекладознавстві, соціокультурні особливості країн мов романського ареалу, методи наукового аналізу і структурування мовного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів; <i>вміти</i>: правильно оперувати методологічним апаратом і користуватись спеціальною термінологією сучасного перекладознавства з огляду на різні школи та напрями; аналізувати текст оригіналу та застосовувати перекладацькі стратегії (здійснення передперекладацького аналізу тексту; визначення правильної перекладацької стратегії; визначення одиниці перекладу, оцінювання та добір мовних засобів для здійснення адекватного перекладу), презентувати текст перекладу, застосовувати методологічне, організаційне та правове підґрунтя, необхідне для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті та захисту інтелектуальної власності на її результати.</p>
Мета вивчення дисципліни	<p>Сприяти <i>формуванню у аспірантів-філологів системи наукових знань</i> про етапи виникнення, становлення, розвитку й перспектив, спектру проблематики і напрямів перекладознавчих студій романського вектору у контексті загальносвітових та вітчизняних історико-культурних тенденцій і перекладацьких підходів, що формуватиме в аспірантів необхідні для здійснення наукових розвідок у галузі перекладознавства знання та вміння проведення досліджень на матеріалі романських мов; підтримувати <i>усвідомлення аспірантами необхідності дотримання норм</i> професійної етики, академічної доброчесності та розширення загального культурного світогляду, <i>формування здатності</i> планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку, стратегій дослідницького самовдосконалення, <i>виховання</i> професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності.</p>

Компетентності, які аспірант набуде в результаті навчання

1. Усвідомлення ролі і розуміння концептуальних та методологічних знань у перекладознавстві крізь системний світогляд, зокрема засвоєння основних передових перекладознавчих концепцій у романістиці, знання історії розвитку та сучасного стану, теоретичної і практичної проблематики та термінології перекладознавства романського вектору.
2. Здатність збирати й аналізувати дані із застосуванням сучасних інформаційних технологій для перекладознавчого дослідження романського вектору, систематизувати, критично інтерпретувати, інформацію та здійснювати наукове дослідження з дотриманням принципів академічної доброчесності.
3. Здатність подавати результати власних наукових досліджень з перекладознавства усною та письмовою відповідно до специфіки, однією з романських мов, а також англійською та академічною українською мовами.
4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у перекладознавчому дослідженні, формулювати фундаментальну перекладознавчу проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, розширювати та переоцінювати професійну практику і вже існуючі знання з романського перекладознавства.
5. Здатність ефективно і толерантно працювати в команді, вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань у галузі перекладознавства, з колегами, широкою науковою спільнотою з країн мов романського ареалу.
6. Здатність планувати й організувати професійну та науково-інноваційну перекладознавчу діяльність, діяти самостійно й автономно, демонструвати персональну відповідальність; ставитися критично до власних наукових досягнень і здобутків інших дослідників.
7. Здатність проводити постійну інформаційно-пошукову роботу, працювати з наукометричними базами даних та застосовувати сучасні методики й технології обробки результатів перекладознавчих досліджень, для організації і забезпечення власної наукової діяльності та у підготовці наукових публікацій й особистої документації.
8. Здатність ефективно задіювати набуті системні знання з романського перекладознавства для аналізу та синтезу ідей, у власній дослідницько-інноваційній діяльності.
9. Здатність окреслювати методологічні засади комплексного філологічного дослідження у сфері перекладознавства, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових перекладознавчих розвідок романського вектору, удосконалювати методи проведення експериментальних досліджень.

Результати навчання з дисципліни

1. Характеризувати теоретичні засади романського перекладознавства, аналізувати, порівнювати різні напрями і школи, перекладознавчі концепції.
2. Збирати, систематизувати, критично аналізувати та оцінювати дані, формулювати гіпотези, окреслювати широке коло проблем романського перекладознавства, пропонуючи шляхи їх вирішення.
3. Аналізувати набуті системні знання з романського перекладознавства та ефективно використовувати результати аналізу для синтезу ідей у власній науковій діяльності.
4. Використовувати знання з романського перекладознавства у професійній комунікації для зміцнення зв'язків із світовою науковою спільнотою у цій галузі із повним дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності науковця та освітянина для успішного здійснення науково-дослідної та професійної діяльності.
5. Знаходити оптимальні шляхи взаємодії у науковому колективі, вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань у галузі перекладознавства, з колегами, широкою науковою спільнотою з країн мов романського ареалу.
6. Презентувати результати власних наукових досліджень з перекладознавства усною та письмовою відповідно до специфіки, однією з романських мов, а також англійською та академічною українською мовами
7. Брати на себе відповідальність за результати власних досліджень, діяти автономно та самостійно, із дотриманням принципів академічної доброчесності.
8. Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.
9. Застосовувати сучасні методики й технології обробки результатів перекладознавчих досліджень, для організації і забезпечення власної наукової діяльності та у підготовці наукових публікацій й особистої документації, працювати з наукометричними базами даних
10. Визначати методологічні засади перекладознавчого дослідження, самостійно розробляти й запроваджувати методологію перекладознавчого дослідження з урахуванням результатів перекладознавчих розвідок, розширяти методи проведення експериментальних досліджень.

Тематичний план занять

Змістовий модуль 1. «Історія перекладу у європейських країнах романських мов від Античності до сьогодення»

- 1.1. *Переклад від античності до середньовіччя* (від Цицерона, Горація, Теренція до святого Ієроніма та святого Августина); переклади Біблії у країнах Середземномор'я, внесок релігійних і наукових перекладів у перекладознавчі дослідження; переклад у доби Відродження, Класицизму, Просвітництва; роль освіти і друкарства у появі перекладів світської і наукової літератури (Дю Белле, Доле, Сайоль, Дідро, Дюбос, Буало, Мариво).
- 1.2. *Переклад у XX-XXI столітті*. Інтерпретативна теорія (Паризька школа, Даніца Селескович, Маріан Ледерер), лінгвістичний і літературознавчий напрями; міжкультурний вектор.

Змістовий модуль 2. «Становлення і розвиток перекладознавчої думки романського вектору»

- 2.1. *Розвиток романського перекладознавства у 50-80 роках XX століття*. (Ж. Мунен, Ж.-Р. Ладміраль, А. Мешоннік); новітнє перекладознавство від 90х років XX століття до поч. XXI століття; вплив єгипетської, грецької та римської культур, а також діячів церкви та історичних постатей на розвиток перекладознавства; функційний, комунікативний, прагматичний підходи.

Змістовий модуль 3. Перспективи сучасного романського перекладознавства: міждисциплінарність і автономія

- 3.1. Міждисциплінарні перекладознавчі дослідження романського вектору; нові технології у перекладознавстві; семіотичний підхід, корпусне перекладознавство, ергономічний підхід, постколоніальна теорія у романському перекладознавстві; сучасні французькі, бельгійські, швейцарські та іспанські перекладознавчі спілки.

Система оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання</i> аналіз, синтез	Індивідуальне і групове опитування.

теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.	абстрагування, узагальнення.	Експрес-контроль. Оцінювання роботи аспірантів в групах. Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів. Тематичне тестування. Модульна контрольна робота. Залік.
ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.	<i>Технологія</i> особистісно орієнтованого навчання	
ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.	<i>Методи</i> інтерактивного (комунікативного) проблемного навчання	
ПРН 13. <i>Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.</i>	<i>Методи навчання:</i> Проблемний виклад пояснювально-ілюстративний та частково-пошуковий	
ПРН 14. <i>Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.</i>	методи, лекції, метод акваріума при обговоренні вивчених релевантних джерел на семінарах, проведення дискусій, круглих столів з обговоренням перекладів, аналіз перекладів, підготовка презентацій.	
ПРН 15. <i>Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.</i>		
ПРН 16. <i>Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.</i>		

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання аспірантів з дисципліни «*«Романське перекладознавство: історія, сучасність, перспективи»»*

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта				Самостійна навчальна робота аспіранта		Модульна контрольна робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Індивідуальна/командна проектна робота	Індивідуальна/командна презентація	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	20	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Романське перекладознавство: історія, сучасність, перспективи» передуює написання аспірантами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни «Романське перекладознавство: історія, сучасність, перспективи»

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними критеріями. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
		3. Залік	

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Романське перекладознавство: історія, сучасність, перспективи» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (абревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

Політика курсу

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами неприпустиме порушення академічної доброчесності. Зокрема: • використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; • використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; • видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; • несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); • фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; • посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, • залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності: • повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); • повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; • відрахування із закладу освіти; • позбавлення академічної стипендії; • позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Рекомендована література

Основна:

1. Семенец, О.Е., Панасьев, А.Н. (1991). *История перевода*. Том 1, том 2. – К.
2. Федоров, А.В. (2002). *Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы)*. – СПб: Филологический факультет СПбУ.
3. Чередниченко, О.І. (2007), *Про мову і переклад*. – К.: Либідь.
4. Berman, A. (1995). *Pour une critique des traductions*, Paris, Gallimard.
5. Chevalier, J.-Cl. et Delpont, M.-F. (1995). *Problèmes linguistiques de la traduction : L'horlogerie de Saint-Jérôme*, Paris, L'Harmattan.
6. Chevrel Yves et Masson Jean-Yves (2014 -2017). *Histoire des traductions en langue française*, Paris, Verdier.
7. Hulst, L. d' (1990). *Cent ans de théorie française de la traduction. De Batteux à Littré (1748-1847)*, Lille, Presses universitaires de Lille.
8. Guidère, M. (2010). *Introduction à la traductologie : penser la traduction :*

hier, aujourd'hui, demain, De Boeck, coll. "Traducto", 2e éd.

9. Ladmiral, J.-R. (1994). *Traduire : théorèmes pour la traduction*, Paris, Gallimard, 1994.
10. Ladmiral, J.-R. (1995). « La traductologie: de la linguistique à la philosophie », Thèse d'habilitation à diriger des recherches soutenue à l'Université de Paris X-Nanterre, le 21 janvier 1995, sous la direction de Michel Arrivé et sous la présidence de Paul Ricœur.
11. Ladmiral, J.-R. (2014). *Sourcier, cibliste*, Paris, Les Belles Lettres, 2014.
12. Launay, M. de (2006). *Qu'est-ce que traduire ?*, Paris, Vrin, coll. "Chemins philosophiques".
13. Blanc, Ch. Le (2019). *Histoire naturelle de la traduction*, Paris, Les Belles Lettres.
14. Meschonnic, H. (1999). *Poétique du traduire*, Paris, Verdier,.
15. Ost, F. (2009). *Traduire. Défense et illustration du multilinguisme*, Paris, Fayard.
16. Ballard, M. (éd.) (1992). *De Cicéron à Benjamin. Traducteurs, traductions, réflexions*, Lille, Presses universitaires du Septentrion.
17. Ballard, M. (éd.) (2006). *Qu'est-ce que la traductologie ? Traductologie*. Arras : Artois Presses Université.
18. Hareau, E.; Sclavo, L. (2018). *El traductor, artífice reflexivo*. Montevideo.
19. Hurtado Albir, A. (2001). *Traducción y Traductología: Introducción a la traductología*. Madrid: Cátedra.
20. Mounin, G. (1965). *Teoria e storia della traduzione*, Einaudi.
21. Steiner, G. (1975). *Dopo Babele. Aspetti del linguaggio e della traduzione*, Garzanti.
22. Terracini, B. A. (1983). *Il problema della traduzione*, a cura di Bice Mortara Garavelli, Serra e Riva.
23. Vegliante, J.-Ch. (1996). *D'écrire la traduction*, Paris.
24. Lavieri, A. (2007). *Translatio in fabula. La letteratura come pratica teorica del tradurre*, pref. di J.-R. Ladmiral, Editori Riuniti, Roma.
25. Mattioli, E. (1993). *Contributi alla teoria della traduzione letteraria*, Aesthetica, Palermo.
26. Salmon, L. (2003). *Teoria della traduzione: storia, scienza, professione*.
27. Bertazzoli, R. (2006). *La traduzione: teorie e metodi*, Carocci.
28. Carsana, L. (2010). *Manuale di traduttologia Comunicativa*, Uni-service, Trento.
29. Riediger, H. (2018). *Teorizzare sulla traduzione*, Laboratorio Weaver.

Додаткова:

30. Lautel-Ribstein, F. (éd.) (2009). *Traduction et Philosophie du Langage*, n°2, Revue SEPTET *Des mots aux actes*.
31. Lautel-Ribstein, F. et Masson J.-Yves, (éds.) (2012). *Jean-René Ladmiral : une œuvre en mouvement*, Revue SEPTET *Des mots aux actes* n°3, septembre.
32. Lautel-Ribstein, F. et Lavieri, A. (éds.) (2013). *L'âge épistémologique de la traduction*, Revue SEPTET *Des mots aux actes*, n° 4, août.
33. Lautel-Ribstein, F. et Fort, C. (éds.) (2013). *La rhétorique à l'épreuve de la traduction*, Revue SEPTET, *Des mots aux actes*, n° 5, décembre 2013.
34. Lavieri A. (éd.) (2004). *La traduction entre philosophie et littérature*. Paris-Torino, L'Harmattan.
35. Dueck, E. (2014) *L'étranger intime. Les traductions françaises de l'œuvre de Paul Celan (1971-2010)*, Berlin, DeGruyter,

36. Lavieri, A. (2005). *Esthétique et poétiques du traduire*, Modène, Mucchi,.
37. Blanc, Ch. Le (2009). *Le complexe d'Hermès. Regards philosophiques sur la traduction*, Ottawa, Presses de l'Université d'Ottawa.
38. Eco, U. (2003). *Dire quasi la stessa cosa*, Bompiani.

Додаткові ресурси

http://www.septet-traductologie.com/revue-septet/	Журнал спілки теоретичних і практичних перекладацьких студій
www.centre-d-etudes-de-la-traduction.univ-paris-diderot.fr	Центр перекладацьких студій
societefrancaisedetraductologie-soft.fr	Французька перекладознавча спілка
http://www.aieti.eu/	Іберійська асоціація перекладознавчих досліджень. Міжнародний Конгрес